Spostrzeganie przejawów agresji w środowisku szkolnym przez uczniów trzecich klas szkoły podstawowej

Liczba stron: 99

Rodzaj pracy: magisterska

Rok oddania: 2010

Zawartość pracy:

Spis treści

Wstęp 6

1 PROBLEMATYKA AGRESJI W ŚWIETLE LITERATURY 9
1.1. Agresja i przemoc w świetle literatury – zachowanie agresywne, przemoc – definicje 9
1.2. Teorie zachowań agresywnych 14
1.2.1. Teoria Z Freuda 15
1.2.2. Teoria K. Lorenza 16
1.2.3. Teoria frustracja – agresja Dollarda 16
1.2.4. Teoria L. Berkowitza 18
1.2.5. Teoria społecznego uczenia się agresji Bandury 19
1.2.6. Teoria psychospołeczna Fromma 20
1.3. Przejawy i formy agresji 24
1.4. Przyczyny i uwarunkowania zachowań agresywnych u młodzieży szkolnej 32
1.4.1. Obserwacja przemocy w najbliższym otoczeniu. Osobiste doświadczenia przemocy u dzieci 32
1.4.2. Informacje o przemocy pojawiające się w środkach masowego przekazu 33
1.4.3. Niewłaściwe postawy rodzicielskie 35

1.4.4. Patologizacja życia rodzinnego 37
1.4.5. Oddziaływanie negatywnych autorytetów 37
1.5 Przyczyny agresji w szkole 39

2 METODOLOGICZNE PODSTAWY BADAŃ WŁASNYCH 41
2.1. Cel i przedmiot badań 41
2.2. Problemy badawcze 42
2.3. Metody i techniki badań 43
2.4. Charakterystyka terenu badań oraz grupy badawczej 46
2.5. Organizacja i przebieg badań 48

3 ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH 50
3.1. Wprowadzenie do omówienia wyników badań 50
3.2. Analiza Arkusza I Quiz o Agresji (opracowanie własne) – analiza odpowiedzi respondentów 51
3.2.1 Czy to agresja jeśli dwaj koledzy się biją? 52
3.2.2 Czy powinno się śmiać jeśli komuś coś się nie uda? 53
3.2.3 Czy zawsze trzeba przeprosić jeśli zrobię komuś krzywdę? 55
3.2.4 Czy powinno się poprosić innych o pomoc gdy ktoś mi dokucza? 56
3.2.5 Czy wolno się bronić gdy ktoś nas krzywdzi? 58
3.2.6 Czy powinno się pomóc koledze, któremu inni dokuczają, biją go? 59
3.2.7 Czy wolno się namawiać przeciwko innym dzieciom? 61
3.2.8 Czy powiedzenie komuś, że koledzy mnie przezywają to skarżenie? 62
3.2.9 Czy wolno uderzyć kogoś we własnej obronie? 64
3.2.10 Czy w Twojej szkole zauważasz przejawy agresji? 66
3.3. Analiza Arkusza II. Test Sytuacji Życiowych 67
3.4. Analiza Arkusza III. Scenka sytuacyjna 1. 68
3.5. Analiza Arkusza IV. Scenka sytuacyjna 2. 70
3.6. Analiza Arkusza V. Scenka sytuacyjna 3. 72
3.7. Analiza Arkusza VI. Scenka sytuacyjna 4. 74
3.8. Podsumowanie wyników badań 76

4 PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE 79
4.1. Podsumowanie 79
4.2. Wnioski końcowe 80

Literatura
Spis tabel
Spis wykresów
Aneks

Wstęp

Problem przemocy i agresji w środowisku szkolnym jest poważnie traktowany dopiero od lat osiemdziesiątych XX wieku, dzięki badaczom brytyjskim i skandynawskim. O rozmiarach tego groźnego społecznie zjawiska świadczą prowadzone pod patronatem WHO badania nad tym problemem w ponad 37 krajach świata. Zagadnienie agresji dostarcza bardzo wiele trudności natury teoretycznej i terminologicznej wszystkim, którzy podejmują ten temat do rozważań. Istnieją bowiem różne koncepcje agresji i zachowania agresywnego, a samo pojęcie agresja używane jest w różnym znaczeniu. Szczególnie niepokojące są pojawiające się przejawy agresji w środowisku szkolnym, gdyż jest ono drugim po rodzinie miejscem, w którym dziecko rozwija i kształtuje osobowość. W obecnych czasach rodzina przechodzi swoisty kryzys funkcji.

Rodzice coraz mniej angażują się w wychowanie swoich dzieci i mają mniej czasu z powodu rozwijania kariery zawodowej. Niekiedy stają się bezradni wobec problemów związanych z wychowaniem, ponieważ zmiany we współczesnym świecie następują szybko i nie sposób za nimi nadążyć. W tej sytuacji naturalne jest, że środowisko szkolne stara się pomóc rodzicom wypełniać obowiązki wychowawcze. Jego zadaniem jest wychowanie i przygotowanie młodego człowieka do życia.

Mellibruda zauważa, że historia agresji i przemocy jest długa. Od wieków ludzie źle traktują innych: biją, krzyczą, poniżają, prześladują, wykorzystują.

Od wielu lat problem przemocy jest zauważany i opisywany, obecnie nasila się on coraz bardziej. Jest to problem, którym winni zajmować się nie tylko pedagodzy, ale psycholodzy, socjolodzy, a także rodzice.

Prasa, telewizja, radio nagłaśnia zjawisko agresji i przemocy niemal codziennie. Mamy tu do czynienia z problemem tzw. słuszności społecznej – jeżeli tak dużo mówi
się i słyszy o przemocy, to może jest to naturalne, może tak właśnie należy

postępować, tym bardziej że ci, którzy stosują przemoc, pozostają w większości bezkarni, a nawet są w różny sposób nagradzani. Intensywność postrzegania przemocy zmienia się w zależności od częstości i treści przekazów emitowanych przez prasę i telewizję. Audycje poświęcone przez środki masowego przekazu zjawiskom gwałtu, zachowaniom agresywnym i przemocy wpływają decydująco na kształtowanie poczucia zagrożenia i jednocześnie na zasięg stosowania przemocy. Wobec tych zjawisk jesteśmy często bezradni. Wzrastająca agresywność młodzieży objawiająca się brutalnymi czynami i znęcaniem się, a także przeniesienie tego zjawiska na teren szkół, spowodowało poszukiwanie adekwatnych i efektywnych rozwiązań: diagnoz, programów profilaktycznych i interwencyjnych, wiedzy i umiejętności potrzebnych do właściwego reagowania na agresję i przemoc, radzenia sobie z nią i pomagania ofiarom i sprawcom.

Coraz częściej wielu pedagogów prowadzi badania dotyczące zjawiska agresji w szkole. Badania sondażowe dotyczące tego problemu prowadziła na przykład J. Lipińska w 2000 roku. Zastosowała kwestionariusz anonimowej ankiety, z której wnioski były następujące: przeważająca liczba badanych uczniów (65%) podaje, że często była świadkiem stosowania przemocy, agresji fizycznej przez innych. Dwa – trzy razy świadkiem agresji fizycznej było ogółem 28,2% badanych, a tylko 8,5% respondentów podaje, że jeden raz było świadkiem tego rodzaju agresji. 5,1% nie zauważyło podobnych zachowań. Z badań J. Bajurskiej wynika natomiast, że 76% badanych boi się rówieśników (w tym uczniów z i spoza szkoły). Najczęstsze formy przemocy w tej grupie wiekowej to bicie, zastraszanie, wymuszanie pieniędzy i poniżanie. Z badań obu pedagogów wynika, że agresja to zjawisko często już u najmłodszych dzieci (por. Agnieszka Grzywa – Bilkiewicz, Problem agresji we współczesnej szkole, 2006).

Niniejsza praca stanowi próbę oceny sytuacji jaka panuje w środowisku szkolnym uczniów trzecich klas szkoły podstawowej. Problem ten ukazuję w świetle literatury pedagogicznej, socjologicznej i w świetle własnych badań empirycznych. Interesujące mnie zagadnienia zawarłam w czterech rozdziałach.

Pierwszy rozdział pracy poświęcony jest podstawom interesującego mnie zagadnienia w świetle literatury. Przedstawiam w nim teoretyczne i terminologiczne zagadnienia na temat agresji i przemocy rozumianej przez wielu badaczy. Podaję też rodzaje i formy tych zjawisk oraz źródła agresji.

Rozdział drugi jest rozdziałem metodologicznym. Wyjaśnione zostają tutaj

podstawowe definicje pojęć, cel i przedmiot badań, metody, techniki, oraz narzędzia badawcze. W tym rozdziale umieszczam także postawione przeze mnie problemy badawcze. Kończąc rozdział przedstawiam opis miejsca, w którym przeprowadzone zostały przeze mnie badania i oceniam ich przebieg.

W rozdziale trzecim znajdują się opracowane wyniki badań własnych oraz weryfikacja rozwiązania problemów badawczych.

Końcowym etapem mojej pracy jest rozdział czwarty zawierający przedstawienie wniosków z uzyskanych przeze mnie badań oraz postulaty na przyszłość.

To jest gotowa, obroniona praca. Gdyby chcieli Państwo zlecić napisanie zupełnie nowej pracy, to zapraszamy na stronę pisanie prac - sprawdzony serwis!